

Ramprogram för Folkuniversitetets gymnasieskolor

FOLKUNIVERSITETET

Box 26 152 · 100 41 Stockholm

Tel 08-679 29 50 · Fax 08-678 15 44

info@folkuniversitetet.se

www.folkuniversitetet.se

Utgångspunkter för ramprogrammet

En gymnasieskolas verksamhet regleras i skollag, gymnasieförordning och friskoleförordning, samt av läroplan, program mål och kursplaner. Vidare har Folkuniversitetsstiftelserna och de enskilda gymnasieskolorna egna dokument som styr arbetet.

Detta ramprogram beskriver Folkuniversitetets syfte med att bedriva gymnasiefriskolor och ett antal gemensamma kännetecken för skolorna. Ramprogrammet anger också utgångspunkter för de fem Folkuniversitetsstiftelsernas arbete med utveckling av skolorna.

Programmet omfattar Folkuniversitetets ungdomsgymnasier och alltså inte gymnasiala påbyggnadsutbildningar, kommunala uppdrag eller annan gymnasial utbildning för vuxna.

Historik

Friskolereformen i början av 1990-talet gjorde det möjligt för sinsemellan mycket olika aktörer att etablera fristående skolor. Folkuniversitetet såg snabbt möjligheten att, utifrån erfarenheter inom folkbildning och vuxenutbildning, skapa intressanta alternativ till de kommunala skolorna och därigenom tillföra något nytt till den svenska gymnasieskolan. Friheten från kommersiella, religiösa, fackliga och politiska intressen gav våra skolor en särställning i förhållande till såväl kommunala skolor som andra friskolor.

Folkuniversitetets första skolor startade 1994 i Helsingborg och Linköping. År 2001 hade alla Folkuniversitetsstiftelser startat gymnasieskolor. De första skolorna hade internationell inriktning, med betoning på språk och interkulturella frågor. Gymnasieprogram med denna inriktning finns i samtliga stiftelser. Utvecklingen gick sedan vidare med etableringen av naturhumanistiska gymnasieskolor, ett exempel på förnyelse och nytänkande. Åren efter sekelskiftet präglades av fortsatt expansion, både geografiskt och programmässigt med nya inriktningar och program som media, dans, individuellt program, design, musikal och hållbar utveckling.

Målsättningar och kännetecken

Utbildningen på Folkuniversitetets gymnasieskolor syftar till att ge eleverna en bred kunskapsbas som förbereder för högre utbildning i Sverige eller utomlands. Förutom att ge formell behörighet till utbildningar på högskolan syftar gymnasieprogrammen till att stärka individens möjligheter att bedriva framgångsrika studier. Det faktum att universitet och studentkårer är huvudmän för Folkuniversitetets stiftelser ger skolorna särskilda förutsättningar att verka i nära anslutning till lokala lärosäten.

Av Folkuniversitetets verksamhetsidé följer att skolorna eftersträvar att anknyta till aktuella forskningsrön i läroprocessen. Vidare ska skolorna utnyttja teknikutvecklingen och andra yttre faktorer som kan förbättra förutsättningarna för lärandet. Vi ska särskilt uppmärksamma internationella frågor. Det internationella perspektivet finns närvarande i skolorna genom internationella besök eller utbyten och genom att globala frågor betonas i undervisningen.

Med utgångspunkt i folkbildningens syn på lärande och på individen är det naturligt att Folkuniversitetets gymnasieskolor är relativt små organisationer. I en liten organisation är det dels lättare att bedriva utvecklingsarbete, dels lättare att säkerställa att den enskilda eleven får uppmärksamhet. Det lilla formatet gynnar också framväxten av en trygg och ansvarstagande skolkultur bland eleverna.

Gymnasieskolorna och omvärlden

Folkuniversitetets gymnasieskolor syftar, som nämnts ovan, till att ge en bred kunskapsbas som ger rika möjligheter till fortsatt utbildning och yrkesverksamhet. Kontakter med omvärlden är därför en naturlig del i skolornas verksamhet.

Folkuniversitetets gymnasieskolor är en integrerad del av det lokala Folkuniversitetskontorets verksamhet. Det är angeläget att lärare, administrativ personal och praktiska resurser samutnyttjas med andra verksamhetsgrenar.

Folkuniversitetets gymnasieskolor känner ett särskilt ansvar för att elever har kännedom om möjliga vidareutbildningar i Sverige och utomlands. Utöver studie- och yrkesvägledning har skolorna utbyte med lokala universitet och högskolor i form av ömsesidiga studiebesök, lärarfortbildning och andra aktiviteter.

Det är angeläget att relationerna med andra skolor på orten, liksom med kommunens skol-/utbildningsförvaltning och andra parter fungerar väl. Folkuniversitetet har löpande kontakter med såväl politiker som kommunala tjänstemän på olika nivåer och inom olika politikområden. I dessa kontakter eftersträvar vi en aktiv roll.

Skolutveckling

Som framgått ovan har Folkuniversitetets gymnasieskolor tillkommit för att vara ett alternativ till andra skolor och för att tillföra något till skolväsendet. Att en skola var ett unikt alternativ när den startade är dock ingen garanti för att den fortsätter att vara det. Kvalitet och skolutveckling är av avgörande betydelse, inte bara för skolans attraktionskraft gentemot elever, utan också för att motiven för Folkuniversitetets engagemang i gymnasieskolorna skall kvarstå.

Folkuniversitetet driver småskaliga, specialiserade skolor med ett begränsat antal lärare, vilket gör att det samlade lärarlaget blir den självklara basen för utvecklingsarbetet. Centralt i det arbetet är att pedagogiska frågor på olika plan ges stort utrymme. Tack vare småskaligheten och specialiseringen är detta möjligt att genomföra på ett effektivt sätt på våra skolor. För att realisera den möjligheten krävs engagerade och målmedvetna skolledare, och väl fungerande strukturer och rutiner för att hantera alla de andra frågor som är en del av skolans vardag.

I Folkuniversitetets pedagogiska ramprogram betonas att dialog och interaktivitet mellan elever och mellan elever och lärare är grundläggande för lärprocessen. Detta står i samklang med våra skolors arbetssätt, där elevens motivation och aktivitet står i centrum, samtidigt som det ges utrymme för reflektion över det egna lärandet.

Folkuniversitetets skolor arbetar inte med en gemensam pedagogisk metod. De olika skolorna har istället valt olika angreppssätt. Ämnesövergripande teman och projekt, handledarlett problembaserat lärande och portfoliomethodik är några av de metoder som används. På flera skolor tillämpar man också erfarenheter från Folkuniversitetets estetiska utbildningslinjer. Gemensamt är beto-

mandet av helhetsperspektiv i undervisningen, utvecklingsivern, den pedagogiska nyfikenheten och det konstruktiva ifrågasättandet av metoder och arbetssätt. Lärarnas engagemang i elevens personliga kunskapsutveckling är ett annat utmärkande drag för alla Folkuniversitetets gymnasieskolor.

Folkuniversitetets gymnasieskolor samarbetar på riksplanet, bland annat kring ledningsfrågor, kompetensutveckling och elevdemokrati. Skolledare, lärare och elevråd genomför fysiska möten och har också tillgång till nätbaserade mötesplatser.

Elever

Folkuniversitetets gymnasieskolor har ett ansvar för att eleverna upplever studiearbetet som intellektuellt och kreativt stimulerande, roligt och personlighetsutvecklande. Eleverna ska motiveras till ett aktivt intresse och ansvar för sin kunskapsutveckling. Vi ska också ge eleverna redskap att själva värdera sina kunskaper och färdigheter. I förlängningen syftar detta till att ge eleven största möjliga handlingsberedskap inför framtiden.

Den pedagogiska processen ska utgå från elevernas förutsättningar, syften och mål med studierna. Därför lägger vi stor vikt vid elevernas inflytande på utbildningen och skolan. Elevinflytandet kan sägas ta sig uttryck på tre olika sätt; formellt, informellt och pedagogiskt.

Det formella elevinflytandet utövas, i enlighet med gymnasieförordningen, genom klassråd, elevråd och representation i skolkonferensen. Flera av våra skolor har också som policy att elever är med i arbetet med rekrytering av lärare.

I skolorna finns vidare ett mer vardagligt, informellt elevinflytande som ligger nära folkbildningens förhållningssätt till deltagarna. Det faller sig helt enkelt naturligt för skolledare och lärare på

Folkuniversitetets skolor att fråga eleverna om deras syn på större och mindre ärenden.

Eleverna har också ett direkt inflytande i pedagogiska frågor inom ramen för kurser och program. Det kan gälla såväl vilket stoff som behandlas som vilka metoder för inläring och utvärdering av kunskap som används.

Mot bakgrund av Folkuniversitetets engagemang i integrationsfrågor är det av stor vikt att Folkuniversitetets gymnasieskolor välkomnar elever med varierande bakgrund. Vi eftersträvar en jämn könsfördelning på skolorna.

Personal

Gymnasieskolorna omfattas av Folkuniversitetets personalpolitiska ramprogram. Utöver vad som står där är det värt att särskilt betona följande:

Folkuniversitetet söker attrahera skolledare, lärare och övrig skolpersonal som, förutom att de är formellt behöriga, delar våra värderingar, vår pedagogiska nyfikenhet och vår utvecklingsiver. Det är särskilt viktigt att de delar skolans ambitioner på det elevdemokratiska området. Mångfald vad gäller ålder, kön och etnicitet eftersträvas aktivt. Internationella erfarenheter och erfarenhet från andra samhällssektorer är en merit.

Utgångspunkten vid skolornas rekrytering av språklärare är att de har språket de undervisar i som modersmål. På så vis förstärks den del av kursinnehållet som handlar om kulturtraditioner och levnadssätt. Samtidigt bidrar detta till mångfalden i lärarlaget.

Folkuniversitetets gymnasielärare har som en viktig uppgift att skapa förutsättningar för en god läroprocess och lärmiljö för eleverna. För att detta skall fungera långsiktigt måste lärarna ges goda möjligheter till eget lärande och utveckling.

Ansvarsförhållanden

Folkuniversitetets förbundsstyrelse ska ha en årlig genomgång av läget på gymnasieskolorna med utgångspunkt i detta ramprogram.

Den enskilda Folkuniversitetsstiftelsen är huvudman för respektive skola. Stiftelsen ansvarar således för ansökningsförfarande, start och nedläggning/avyttring av skola, personalfrågor, drift, pedagogik, ekonomi, marknadsföring och löpande frågor.

En gymnasierector har i enlighet med skollagen och gymnasiesamt friskoleförordningarna ett personligt ansvar, med karaktär av myndighetsutövning. Detta ansvar kan inte överlåtas.

Folkuniversitetets ramprogram för gymnasieskolor har fastställts av förbundsstyrelsen den 9 mars 2007.